

Iz življenja in sveta

Iz Versaillesa v Elizej

Kako bo izvoljen danes novi predsednik francoske republike

Danes popoldne bo izvoljen novi predsednik francoske republike. Volitve so zelo svečan akt in celo med Parižani jih je mnogo, ki ne vedo o tej ceremoniji mnogo več nego to, da se vršijo v Versaillesu. Ustava tretje republike natančno določa prostor, kjer se morajo vršiti predsedniške volitve. Člen 3. zakona od 22. julija 1879 blizu samo petnajstkrat.

Doumergue odhaja

(Francoska karikatura državnega predsednika, ki se vrača v meščansko življenje)

izrečno določa: Obe narodno skupščino tvorijo zbornici se zbereta v versajskem gradu v sejni dvorani parlamenta. Tam so namreč zborovali v začetku republike poslanci. Ker se je medtem preselila francoska zbornica v Burbonsko palačo, se je ta dvorana uporabila v zadnjih 50 letih pri skozni dolgi vrsti hodnikov, ki se med seboj križajo, se pride pred lepo izrezljana vrata z napisom Kongresna dvorana. Zadnje dni je bilo v teh prostorih zaposlenih vse polno profesoristov, ki so pripravljali hodnike in dvorane za današnji svečani dan. Posledna novost je nova napeljava elektrike, ki bo razsvetljevala zbornico s svetlobo 32.000 sveč.

V dvorani sta dve vrsti lož za diplomate.

ski zbor, novinarje in biveše poslance. Pred predsedniškim prostorom visita dva gošlina, predstavljajoča Versailles in Tuileries. Narejena sta po osnutkih Lebruna. Za poročevalce je izvršno preskrbljeno: danes jim bo na razpolago 26 Hughesovih aparatov in 450 telefonskih zvez.

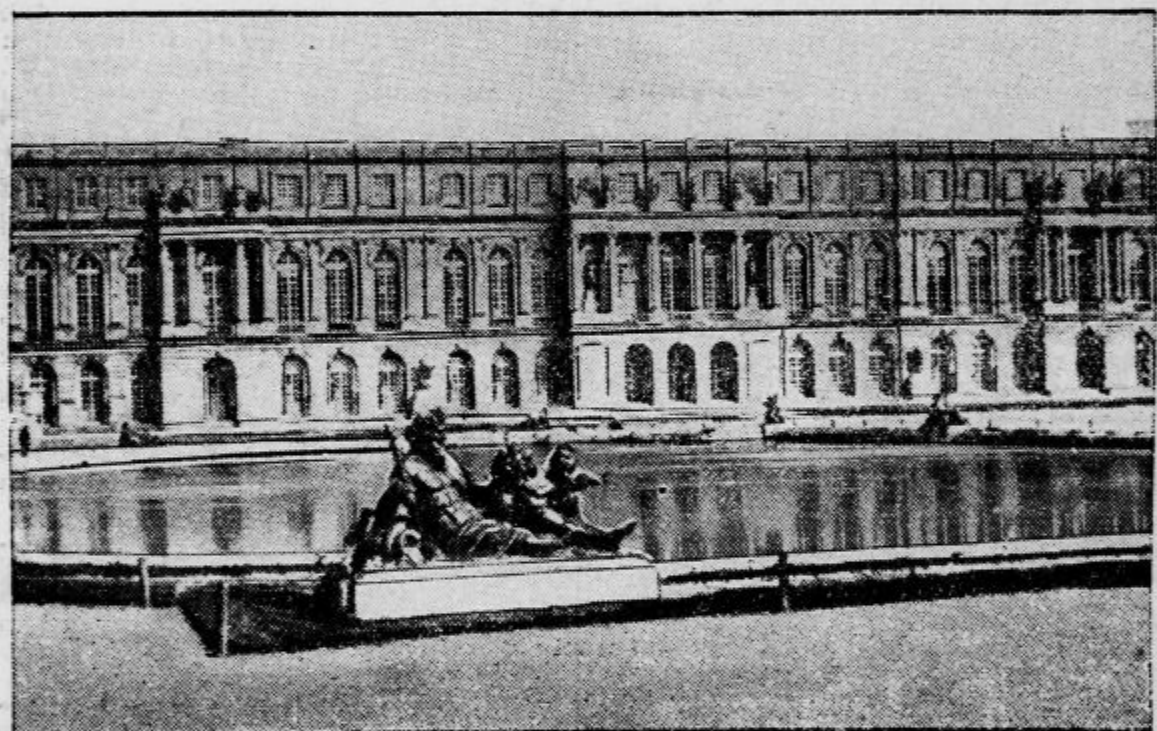
Po francoski ustavi je lahko vsak Francoz izvoljen za predsednika republike. Le v nekem pogledu je omejena pasivna volilna pravica: člani rodbin, ki so nekoč vladali Franciji, so izključeni od volitev. Volijo pa vsi senatorji in poslanci skupaj, približno 900 glasov. Pred volitvami se senatorji in poslanci posvetujejo, pogajajo in kombinirajo. Oseba agitacija, predsedniškega kandidata ni dopustna. Je pa običaj, da kandidati izjavljajo svojim prijateljem, da so pripravljeni sprejeti veliko odgovornost in čast.

Volitve se začno ob 14. uri. Vodi jih predsednik senata. Po otvoritvi zasedanja se čita volilni dekret, nato se določijo skrutinatorji, potem pa se začno volilci klicati po abecednem redu. Vsak senator in poslanec odda svoj listek, ki je na njem napisano samo ime kandidata, za katerega glasuje. Volilna procedura se ponavlja toliko časa, da dobi eden izmed kandidatov absolutno večino.

Izvoljen predsednik se poda takoj po volitvah v tako zvani »predsedniški salons«, kjer mu čestitajo vlada, senat in zbornica. Odtod gre njegova pot naravnost k staremu predsedniku v Elizej. Spremlja ga vojaško spremstvo.

Prezvez predsedniških poslov se izvrši točno mesec dni po volitvah. Po novega predsednika pride poseben konjeniški sprevoz na dom in ga odpelje v Elizej. Tam ga sprejme poslavljajoči se predsednik, ki stoji med predsednikom senata in zbornice. Po kratkih, obojestranskih nagovorih izroči veliki kancelar Častne legije novemu predsedniku veliki kordon njegovega reda. Nato se odpelje predsedništvo v mesto hišo, kjer se predsedniku pokloni Pariz. Zaključek te ceremonije tvori se ljubka simbolična gesta. Tradicija zahteva, da spremi novi predsednik svojega prednika do njegovega meščanskega stanovanja, kjer se poslovijo od njega, ki se s tem vrnil med meščane in postal zasebnik.

V Elizeju pa teče življenje mirno naprej. Zvečer predloži vlada predsedniku formalno ostavko. Novi predsednik poveri starega ministrskega predsednika s sestavo nove vlade, in podpis ministrske liste je prvi državni čin novega predsednika.

Versajski grad

»Zajtrkovalnica«

Guayana, francoska Sibirija, je malo poznana dežela. Zločinci ki pridejo tja, so za vselej izgubljeni za domovino. Dopolnjen »Paris-Midi« je slučajno srečal enega od ravnateljev velike ječe v Cayenne in ga vprašal o zlatarju Mestorinu, ki je pred leti umoril svojega znanca, da bi zahteval visoko zavarovalnino za dozdveni vlom.

»Mestorino je umrl na možganski kapi v začetku lanskega aprila,« je odgovoril ravnatelj. »Videl sem ga zadnjič nekoliko dni poprej v bolnišnici: Kraljevskega otoka.« — »Kje pa je bil pokopan?« je vprašal dopisnik, »podrobnosti bodo zanimali Parižane. Mestorinov zločin jih je svoječasno hudo razburil.« Ravnatelj je postal redkobeseden in šele po daljšem molku nerad odgovoril, da mu sploh niso znane nobene podrobnosti.

Pomiloščenci obsojenci, ki dobijo kmetijo ali ribarijo, se pokopljejo na Kraljevskem otoku. A oni, ki so obsojeni na doživljenjsko prisilno delo, niso doležni pogreba. Po stari navadi spustijo pazniki v vreče zašite milice v morje v zalivu, ki je dobil pomembno ime »Zajtrkovalnica«. Tako je bilo tudi z Mestorinom. Čim je odvrgl čoln vrečo sredi zaliva in se odstranil, so se že prikazale jate morskih psov. V Guayani so vajeni človeškega mesa...

Izredna sreča

Rudar Radcliff, ki je popravljal dvigalo v Hatfieldskem premogokopu na Angleskem, je izgubil ravnotežje, strmoglavil v rov in oblezel mrtev s prelomljenimi okončinami in prebito lobanjo. Pri padcu je podrl zraven zaposlenega tovariša Dunhama, ki je tudi padel v brezno. A v globini desetih metrov se je posrečilo Dunhamu z rokami ujeti jeklen konopec, ki je držal dvigalo. Zdrsnil je po njem s tako naglico, da si je odril in ožgal obe dlani, preden se mu je posrečilo več deset metrov globlje konopec oviti z nogami. S tem oprijemom je zajezil brzino in se polagoma spustil na dno jame ter ušel sicer neizogibni smrti. Rudnik je bil 200 m globok!

Ali si že član Vodnikove družbe?

Spomladanske obleke

Najcenejši nakup pri DRAGO SCHWAB, Ljubljana. Največja zaloga.

Prva bakrena hiša na svetu

Med množico novosti in zanimivosti v področju pionirskega dela v moderni stavbi tehniki, ki se vidijo na sedanji stavbi razstavi v Berlinu, vzbuja velik interes tudi prva bakrena hiša na svetu. Ena glavnih prednosti nove bakrene hiše je ta, da se morejo montirati njeni posamezni deli v dveh dneh. Cena znaša po velikosti borih 110—140.000 dinarjev!

Glasbena nadarjenost in anatomija

Kakor smo že poročali, so na Dunaju otvorili zavod za raziskovanje možganov, ki ga vodi znani profesor Economo in ki mu je med drugim namen, raziskovati zvezo med duševno nadarjenostjo ter strukturo možganov. Za to svrhu potrebuje zavod seveda možganov enostransko nadarjenih duševnih delavcev.

Kakor pišejo dunajski listi, se je oddala družina te dni umrlega znamenitega peva Erika Schmedesa, da bo njegove možgane poklonila novemu zavodu. Izrezali jih bodo iz njegove lobanje, preden upepelijo njegovo truplo. Ker je bil Schmedes muzikalcina sila nadarjen človek, bodo njegovi možgani še posebno pripravljeni za raziskovanje sprememb in tipičnih znakov, ki jih povzroča muzikalni talent v tem organu. Za ta specialni problem se pa prof. Economo že dolgo najbolj zanima.

Posledica ščečkanega recepta

V Bruslju se je moral zagovarjati pred sodniki zdravnik, ki je bil napisal svoj recept s tako nerazločno pisavo, da je lekarnar po njem sestavil čisto neprimerno ečilo.

Zdravnik je bil za tromeščnega dojenčka zapisal očesno vodo, ki bi morala vsebovati 20 centigramov srebrnega nitrata, lekarnar pa jebral 20 gramov in je svoj preparat temu primerno tudi sestavil. Zdravnik sam je s to vodo izpral detetu oči. Naslednji dan je bil otroček slep in bo to ostal vse življenje.

Zdravnika so obsodili na 100.000 belgijskih frankov odškodnine.

Slike nerojenih

Prof. George Crawie na Michiganski univerzi v Ameriki je prijavil Društvu za znanstveni napredek novo fotografsko postopanje, ki ugotovi spol spočetega otroka že tri mesece pred rojstvom. Izum je preprost kakor Kolumbovo jajce. Mati se cepi za neznamo količino posebne barvne tekočine, ki vsebuje poleg stroncija predvsem različne jodove snovi. Krvotok takoj raznese barvo in omogoči Röntgenovo sliko. Slednja razločno kaže orise in okostje otrokovega telesa. Tekočina je neškodljiva in se nekoliko ur pozneje popolnoma raztopi v krvi.

Neverne žuželke

Ameriški raziskovalec Fisher je razstavil v New Yorku do sedaj nepoznane žuželke, ki jih je nabral tekom večletnega bivanja v brazilskem pragozdu. Med njimi je najnevarnejši neki kakor podgana velik in z gostimi kociinami porasčen hrošč. Njegov oklep je posajen z ostrimi dolgimi bodicami. Hrošč lovi tudi največje metulje, čijih odprte peroti merijo nad 35 cm. Razen tega je kazal Fisher žive velikanke murne, ki pohrustajo gozdne miši in druge drobne živali.

Razširjena vojna dolžnost v Italiji

Italijanski zbornici je bil predložen zakonski osnutek, ki določa vojno dolžnost za celokupno moško in žensko nad 16 let staro in zdravo italijansko prebivalstvo. V primeru vojne. Civilno prebivalstvo je v primeru vojne podvrženo vojaškemu pravosodju in vojaškemu kazenskem zakonu. Osebe, ki bi se branile izvrševati naložen jim dela, ki služijo propehu vojne in prebivalstva, se bodo smatrale za ubežnike in bodo sojene po vojnem pravu.

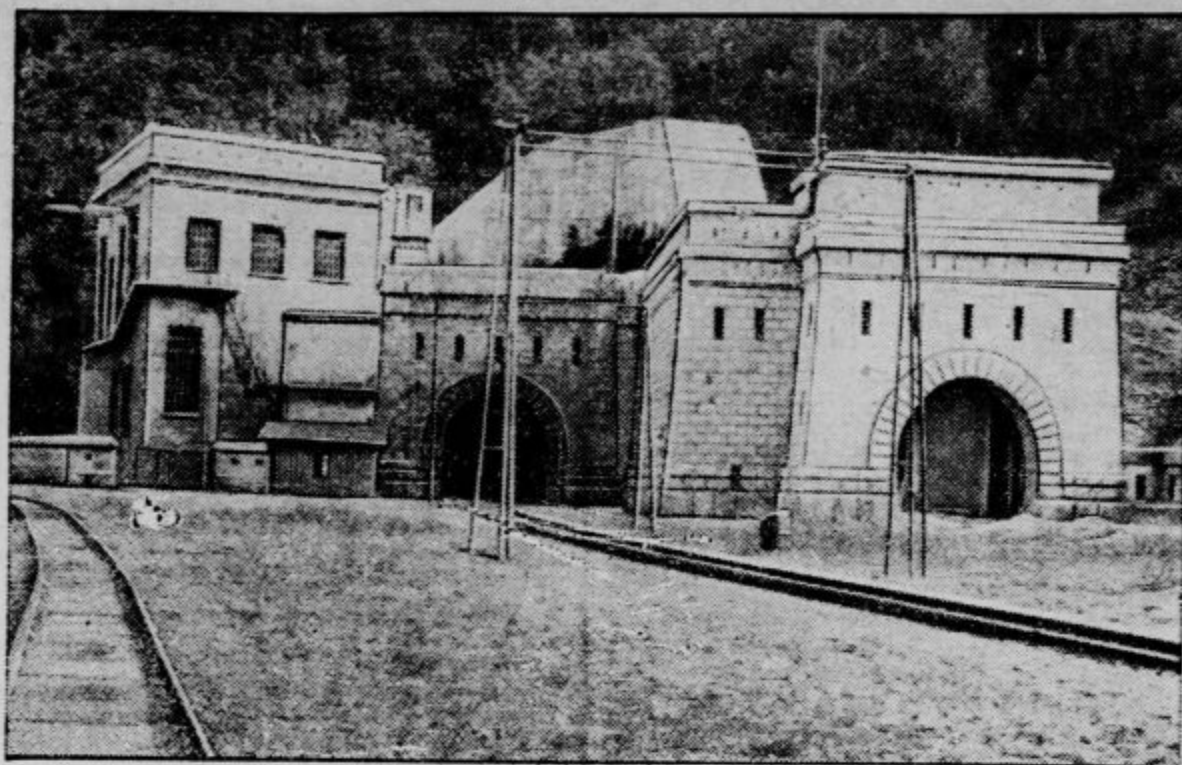
Obdelovanje zemlje na Španskem

Španska vlada je izdala načelno važen dekret. Podpisal ga je gospodarski minister in določa, da se morajo takoj obdelati vsa zapuščenata polja. Če bi se lastnik branil obdelati zemljo sam, mora to storiti občina na njegove stroške. Zemljišča, ki ne bodo dovolj dobro obdelana ali pa se bodo zanemarjala, bodo razlašena. Prevzela jih bo država, ki jih bo parcelirala in oddala v dedni zakup.

Rakete proti toči

Uspehi, ki so jih dosegli v Franciji in Švici z raketami proti toči, so dali pobudo za slične poskuse tudi v Avstriji. Te dni so preizkusili rakete proti toči na vojaškem vežališču v Mauternu. Spustili so rakete 800 do 1000 m visoko. Učinek je bil pravičen. Nebo, ki je bilo poprej zakrito s črnimi oblaki, se je po izstrelitvi druge rakete zjasnilo, oblaki so se razmeknili in toče — ni bilo.

25letnica Simplonskega predora

Pred 25 leti (1. junija 1906) je bil izročen železniškemu prometu skoraj 20 km dolgi Simplonski predor, ki vodi pod Simplonskim prelazom v švicarskem kantonu Wallis. Na progi, ki je od 1922 dvotirna, vozijo električni vlaki. — Slika kaže severni vhod predora.

Zmagoslavje fotografije

Zdravniki, umetniki in oficirji so utirali pot kot izumitelji — Od siluete do zvočnega filma

Ploskovno obrazovanje oseb in predmetov je bilo našim prednikom mogoče le s pomočjo slikanja in risanja, kar je pa čestokrat nasprotovalo podobnosti in je bilo vrhu tega za širše kroge predrago. Zato so se v teh krogih kaj kmalu priljubile senčne slike,

tako zvane siluete, ki so jih izumili v 18. stoletju. Ker so bile te vrste slike zelo poceni, so jim dali hudomušni ljudje ime po tedanjem francoskem finančnem ministru Silhouette, ki je bil velik stiskač in štedilivec. Danes je prvotne siluete popolnoma izrinila fotografija.

Fotografija ni nastala čez noč, temveč je bilo treba mnogo stoletij najraznovrstnejših izumov in odkritij v fizikalnem in kemičnem področju, da se je razvila do današnje popolnosti. Ze slavnih slikar Lionardo da Vinci je opisal

camero obscuro,

ki je temelj naših fotografskih in projekcijskih aparatov, Napolitanec Gimbattista dela Porta pa je ob koncu 17. st. odkril, da se dajo slike v cameri obscuri z lečo še bolje ustanoviti. Takrat pa ni poznala kemija še nobenega postopka, da bi te slike fiksirala na plošče. Šele profesor medicine na vseučilišču v Halleju Johann Heinrich Schulze je 1732 odkril, da povzroča svetloba potemnitev in prebarvanje nekih srebrnih soli. Na oknu je imel steklenico z raztopino takšne soli in je opazil, da je snov potemnevala na strani, ki je bila obrnjena proti svetlobi. Potem je poskušal ta pojav izkoristiti za kopiranje neprozornih šablón, črk itd. na to maso. Tako kopirane slike so bile sedaj zelo nestanovitne.

Francoz Nicéphore Niepce, ki se je rodil 1765, je že izdeloval takšne slike s camero obscuro. Louis Jacques Mandé Daguerre (1789—1851) je našel čisto slučajno prvi postopek za

razvijanje osvetljenih plošč.

Shranil je nekaj takšnih plošč, ki niso kazale nobenega sledu slike v omari, v kateri je bila skledica z živim srebrom. Pare izhlapevajočega živega srebra so vplivale na plast na ploščah in ko je Daguerre čez

nekoliko tednov odprl omaro, je s presečenjem ugotovil, da so se na ploščah pojavile pozitivne slike. Tako je našel princip za izdelovanje fotografij, ki nosijo po njem ime »dagerotipijer«. Seveda se je držalo teh fotografij vse polno pomankljivosti, zahtevale so osvetlitve po 10 minut in več na soncu in se niso dale razmnoževati. Postopek za razmnoževanje ciziroma

Kopiranje na papir

je našel šele angleški plemenitaš Talbot v drugi četrtini prejšnjega stoletja. V zadnji četrtini 19. stoletja se je začela doba vsakovrstnih podrobnih izumov, ki so spravili fotografijo na današnje stopnjo. Predvsem se je neprestano izpopolnjevala fotografska optika, angleški zdravnik Maddox je izumil »suho« želatinsko ploščo, neki drugi Anglež celulozni film, neprestano so stopnjevali občutljivost plošč za belo svetlobo in njene barvne sestavine, brata Lumiera sta izumila že plošče, ki so podajale predmete v

naravni barvi,

izumila sta 1895 tudi kinematografski film in primeren projekcijski aparat, s čimer šele je nastopila kinematografija svojega zmagovito pot.

Seveda je imela tudi

kinematografija

dolgo pot za seboj, preden je postala to, kar je danes. Projiciranje neživih enobarvnih in večbarvnih slik z lučjo na steno so poznali že v začetku novega veka, prve žive slike, naravno zelo enostavne in kratke, je predvajal šele avstrijski feldmaršallajtnant Uchatius, mnogostranski izumitelj, l. 1852. Te slike ozir. prizori so bili slikani z roko. Šele 30 let pozneje je razvil Nemec Auschütz

trenutno fotografijo

tako daleč, da je postala uporabna za kinematografska snemanja in predvajanja s pomočjo njegovega »hitrogledeca«. Nadaljnji razvoj kinematografije je znan. V zadnjih letih se je posrečilo poleg snemanja scen tudi kinematografsko snemanje in reproduciranje zvoka, kar pomeni gotovo krono večstoletnemu žilavemu delu.

Ugodna prilika

Sopraga pariškega trgovca Guillaumata je zapustila moža, ki ni maral pristati na ločitev. Poiskel je zapeljivca, ki mu je odpeljal ženo, potegnil revolver in ga težko ranil. Dobil je za ta napad eno leto ječe. Zadal je vložila gospa prošnjo za ločitev, ker je slednja dovoljena, če je obsojen drug zakonec po kazenskem sodišču. Sodniki so v zadregi. Zahteva je seveda popolnoma utemeljena s formalnega stališča, toda ali ni tožiteljica sama povzročila prestopke, ki ga je zakrivil njen mož?

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

Bik ga je nabodel

V hlevu nekega kmeta blizu Linza so te dni zjutraj našli v jasliah starega, težko ranjenega moža. Kmet je mislil, da spi in ga je hotel zbuditi. Ko pa je stopil bliže, je opazil, da je neznanec težko ranjen. Po vedel je, da je prišel zvečer v hlev, da bi tam prenočil. Ker pa se je tisti čas zaloputnilo okno, se je bil prestrašil in zbežal ter se vrnil na neznanca. Nabodel ga je na roge in sicer tako, da se je zadril en rog v roge dolžnih nesrečnikov prsi. Strašno ranjeni nesrečnej je kmalu potem, ko so ga našli, umrl.

Vsak dan ena

Pri radiu

»Tih, mama, moli večerno molitev!«

